

Kjell Magne Baksaas
Øystein Hansen

FINANSREGNSKAP MED ANALYSE

Finansregnskap med analyse

Kjell Magne Baksaas og Øystein Hansen

Finansregnskap med analyse

GYLDENDAL
AKADEMISK

© Gyldendal Norsk Forlag AS 2022

1. utgave 2010
2. utgave 2015
3. utgave, 1. opplag 2022

ISBN 978-82-05-56424-4

Omslagsdesign: Munch design

Sats: Tekstflyt AS

Brødtekst: Minion 11/13 pkt

Papir: 90 g My Soll Matt

Trykk: Opolgraf, Polen 2022

Alle henvendelser om boka kan rettes til

Gyldendal Akademisk

Postboks 6730 St. Olavs plass

0130 Oslo

www.gyldendal.no/akademisk

akademisk@gyldendal.no

Det må ikke kopieres fra denne boka i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Alle Gyldendals bøker er produsert i miljøsertifiserte trykkerier. Se www.gyldendal.no/miljo

Forord

Denne boka dekker temaet *Finansregnskap med analyse* i det treårige bachelorstudiet i økonomi og administrasjon og er en videreføring av boka *Grunnleggende regnskap – en oversikt*. Lærestoffet består av teori, vurdering, presentasjon og analyse.

Boka tar sikte på å gi en oversiktlig innføring i

- regnskapslovens vurderingsregler med kort omtale av de internasjonale regnskapsreglene i IFRS
- de viktigste forskjellene mellom skattereglene og regnskapsreglene
- presentasjon av årsregnskap (med kontantstrømoppstilling)
- analyse av årsregnskapet
- bærekraft og ikke-finansiell rapportering.

I tillegg til grunnleggende teori gir vi en rekke eksempler og et rikt utvalg av oppgaver som er nødvendige for å utvikle god forståelse av faget. Vi har lagt vekt på å gi boka en logisk og ryddig struktur.

Boka er delt inn i

- lærestoff, med sammendrag og kontrollspørsmål til hvert kapittel
- oppgaver
- vedlegg med kontoplan med de mest brukte kontoene, engelsk oversettelse av regnskapslovens oppstillingsplaner og nøkkeltall. I tillegg viser vi et eksempel på årsregnskap (med noter).

Løsningsforslag til oppgavene i boka finnes på nettsidene

<https://www.gyldendal.no/finansregnskap-med-analyse>. Her finner du også elektroniske arbeidsbøker i regneark slik at du lett kommer i gang med å løse oppgavene. Her finner du også videosnutter som forklarer det mest aktuelle for bruk av Excel i regnskapsarbeid, samt en egen nettside med aktuelt stoff for forelesere.

Det finnes egne nettsider med aktuelt stoff for forelesere. Her finner du blant annet løsningsforslag til noen utvalgte oppgaver i boka

som er reservert forelesere. Disse oppgavene er merket med *. I tillegg er det en PowerPoint-presentasjon til boka.

Forelesere som bruker boka i undervisningen, får passord ved å kontakte forlaget.

Takk til alle som har delt sine erfaringer med oss og bidratt med synspunkter til denne boka. Spesielt vil vi nevne Rune Nygård og André Opsahl. Boka er à jour med endringer i regnskapslovgivningen per oktober 2021.

Oktober 2021

Kjell Magne Baksaas

Øystein Hansen

Innhold

1	Finansregnskapet	11
1.1	Hva er et finansregnskap?	11
1.2	Formålet med finansregnskap	11
1.3	Finansregnskapet som informasjonskilde	12
1.4	Regler om finansregnskap	14
1.5	Bokføringsloven	18
1.6	Regnskapsloven	20
1.7	IFRS	23
2	Prinsipper og kvalitetskrav	26
2.1	Rettvisende bilde	26
2.2	Grunnleggende regler for bokføringen	27
2.3	Grunnleggende regnskapsprinsipper	29
3	Vurderingsregler	35
3.1	Grunnleggende vurderingsprinsipper	35
3.2	Generelle vurderingsregler	40
3.3	Varige driftsmidler	42
3.4	Immaterielle eiendeler	54
3.5	Finansielle anleggsmidler	59
3.6	Varelager	62
3.7	Kortsiktige fordringer	71
3.8	Kortsiktige investeringer	78
3.9	Likvider	82
3.10	Gjeld	84
3.11	Endring av regnskapsprinsipp	88
4	Regnskap og skatt	93
4.1	Innledning	93
4.2	Skatteposter i regnskapet	98
4.3	Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	104
4.4	Verdipapirer	111
4.5	Varelager	113
4.6	Fordringer	116

4.7	Gjeld	119
4.8	Underskudd til fremføring	120
4.9	Skatteposter – en oppsummering	121
5	Årsregnskapet	129
5.1	Regler for klassifisering	130
5.2	Resultatregnskapet	133
5.3	Balansen	136
5.4	Noter	142
6	Kontantstrømoppstilling	149
6.1	Hva er en kontantstrømoppstilling?	149
6.2	Årsoppgjør (et eksempel)	154
6.3	Den direkte metoden	156
6.4	Den indirekte metoden	163
6.5	Hva kan vi lese ut av en kontantstrømoppstilling?	167
7	Regnskapsanalyse	171
7.1	Innledning	171
7.2	Gruppering av regnskapstallene	173
7.3	Korrigerer av regnskapet	177
7.4	Analyse av nøkkeltall – innledning	188
7.5	Finansiering og soliditet	190
7.6	Likviditet	199
7.7	Lønnsomhet og inntjening	215
7.8	Rentabilitet	225
7.9	Bedrifter i ulike situasjoner	240
7.10	Fra tall til forståelse – tolkning og konklusjoner	242
7.11	Analysemaler – (regnearktips i Excel)	249
8	Egenkapital og utbytte	254
8.1	Egenkapitalen i aksjeselskaper	254
8.2	Forsvarlig egenkapital og likviditet	258
8.3	Utbytte	259
8.4	Dekning av årsunderskudd	264
8.5	Egenkapital i andre foretak	265
9	Ikke-finansiell rapportering	267
9.1	Samfunnsansvar (samfunnsregnskap) og bærekraft	267
9.2	Ikke-finansiell rapportering knyttet til bærekraft og samfunnsansvar	274
9.3	Årsberetningen	277

9.4	Sammenhengen mellom regnskapsmessige vurderinger og bærekraft	281
10	Konsernregnskap	283
10.1	Hva er et konsern?	283
10.2	Konsernregnskap	284
10.3	Konsernbalanse – åpningsbalanse	285
10.4	Konsernregnskap etterfølgende perioder	288
11	Fra tall til beslutningsgrunnlag	293
11.1	Godt nok – raskt nok	293
11.2	Rapporteringsintervaller	294
11.3	Forenklet kontantstrømoppstilling for små foretak?	300
11.4	Etablere varsellamper	303
12	Foretaksverdi	306
12.1	Hva er virkelig verdi?	306
12.2	Hvordan finne virkelig verdi	308
12.3	Markedsbaserte verdsettingsmetoder	310
12.4	Inntektsbaserte verdsettingsmetoder	314
12.5	Kostbaserte verdsettingsmetoder – bokført egenkapital	317
12.6	Substansverdi	317
12.7	Goodwill	320
Oppgaver	325	
Oppgaver til kapittel 1	325	
Oppgaver til kapittel 2	327	
Oppgaver til kapittel 3	330	
Oppgaver til kapittel 4	357	
Oppgaver til kapittel 5	376	
Oppgaver til kapittel 6	382	
Oppgaver til kapittel 7	395	
Oppgaver til kapittel 8	413	
Oppgaver til kapittel 10	416	
Oppgaver til kapittel 11	418	
Oppgaver til kapittel 12	421	
Vedlegg 1	427	
Årsregnskap og kontoplan	427	
Vedlegg 2	431	
Regnskapsloven §§ 6-1 og 6-2 med engelsk oversettelse	431	

Vedlegg 3	435
Engelsk oversettelse av sentrale nøkkeltall	435
Vedlegg 4	437
Notekrav øvrige foretak (mellomstore)	437
Vedlegg 5	441
Eksempel: Årsoppgjør små foretak	441
Referanser	448
Lovregister	448
Litteratur	449
Stikkord	451